

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1011/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милица Торњански, адвокат из ..., против тужене Основне школе „ББ“ из ..., коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Темерин, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3804/22 од 03.10.2022. године, у седници већа одржаној 01.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3804/22 од 03.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2372/21 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба тужиле у делу тужбеног захтева којим је тражено да суд обавезе тужену да на име разлике плате исплати тужилци за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године износ од 14.412,31 динар са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа па до исплате, ближе наведених у овом ставу, као и делу захтева за уплату доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО на исте износе. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилц. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужилци на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године исплати укупан износ од 74.000,94 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, ближе наведене у овом ставу, и да јој на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године исплати укупан износ од 68.587,81 динар са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, ближе наведене у овом ставу. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужилци изврши уплату доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године на име износа из става три и четири изреке ове пресуде. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле у делу захтева за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 28.02.2021. године у појединачним месечним износима

са припадајућом законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, ближе наведене у овом ставу, као и део захтева за уплату доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО на исте износе. Ставом шестим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 37.830,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до дана коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3804/22 од 03.10.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужене је усвојена и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 74.000,94 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора укупан износ од 68.587,81 динар, све са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, ближе наведене у овом ставу, и да на на наведене износе накнаде трошкова за период од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године за тужиљу уплати доприносе за ПИО надлежном фонду ПИО, као и у делу одлуке о накнади трошкова поступка, тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке, жалба тужиље је одбијена и првостепена пресуда у одбијајућем делу потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23) и оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у утуженом периоду била запослена код тужене на радном месту ... радника са 50% од пуног радног времена и са коефицијентом за обрачун плате 8,62. У периоду од 01.05.2018. године до 28.02.2021. године тужена је тужиљи плату обрачунавала у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, тако што је основицу коју прописује Влада Републике Србије множила са коефицијентом радног места, те како је у одређеним месецима спорног период тако обрачуната висина основне плате тужиље била нижа од износа минималне зараде, тужена је тужиљи вршила корекцију плате до износа минималне зараде (додатак на минималну зараду), а на обрачунским листама плате тужиљи није исказивана као посебна ставка накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. У месецу јуну и септембру 2018. године, фебруару, марту, јуну, септембру и новембру 2019. године, фебруару, мају, августу и новембру 2020. године и фебруару 2021. године основна плата која је тужиљи исплаћивана била је већа од минималне зараде. Висина тражених накнада утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско – финансијске струке према критеријумима из Посебних колективних уговора у Републици Србији за јавна предузећа у комуналним делатностима, важећих у утуженом периоду, којима је

прописано да запосленом припада накнада трошкова за исхрану у току рада у висини од 250,00 динара бруто на дневном нивоу и накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде на месечном нивоу.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев сматрајући да накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора нису садржани у коефицијенту радног места тужиле с обзиром на то да је тужена тужиле исплаћивала плату у висини минималне зараде и да је стога дужна да јој тражене накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, а према критеријумима из Посебних колективних уговора у Републици Србији за јавна предузећа у комуналним делатностима, важећих у утврђеном периоду, а у недостатку параметара и општих аката који су били на снази код тужене у спорном периоду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев из разлога што су у складу са чланом 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, који је *lex specialis* у односу на Закон о раду, тражене накнаде садржане у коефицијенту за обрачун плата што значи да се оне остварују кроз обрачун и исплату плата услед чега нема основа да се примењује најповољнији критеријум односно параметри у тренутно важећим Колективним уговорима у Републици Србији.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/17...6/20) прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ број 34/01...157/20) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. истог Закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије, док је одредбом члана 4. став 1. истог Закона прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 21/15, 92/20) у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1.). Уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата за пуно радно време и остварени

стандардни учинак мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), док према ставу 2. истог члана висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено на основу одредбе члана 2. став 2. тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01...19/21), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. ове Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове уредбе која се примењује на запослене у основном образовању. У конкретном тужила је запослена у основној школи па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнаде и додатака по основу рада према одредби члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Супротно ревизијским наводима супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон, Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи додаток за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, то ова одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним колективним уговорима за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 21/15, 92/20, чије важење је на основу споразума продужено до 05.03.2022. године) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле како на основу члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis* произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржане у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле. Тај основ не постоји ни у општем акту.

Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је стога чињеница да је тужилци у спорном периоду исплаћивана минимална зарада (као она основна плата која се исплаћује у тој висини у ситуацији да је била нижа од минималне) по оцени Врховног суда, без утицаја на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка, на основу члана 165. став 2., у вези чланова 153. став 1., 154. и 162. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић